

## บทที่ 5

### สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผลของอะฟลาทอกซินบี<sub>1</sub> ต่อปลานิลแปลงเพศ สามารถสรุปได้  
ดังนี้

1. อะฟลาทอกซินบี<sub>1</sub> ในอาหารระดับสูงสุด (2,500 พีพีบี) มีผลต่อการเจริญเติบโตของปลานิล ภายใน 5 สัปดาห์
2. อะฟลาทอกซินบี<sub>1</sub> ในอาหาร 50-2,500 พีพีบี มีผลทำให้องค์ประกอบเลือดบางตัวของปลาต่ำลง เมื่อได้รับนาน 8 สัปดาห์
3. อะฟลาทอกซินบี<sub>1</sub> ในอาหาร 500 ถึง 2,500 พีพีบี มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางเนื้อเยื่อวิทยาตับ และตับอ่อนปลานิล ทั้งในสัปดาห์ที่ 5 และ สัปดาห์ที่ 8 โดยความผิดปกติพบมากขึ้นในปลากลุ่มที่ได้รับอะฟลาทอกซินบี<sub>1</sub> ระดับสูงขึ้น และเป็นระยะเวลานานขึ้น
4. ไม่พบการตกค้างของอะฟลาทอกซินบี<sub>1</sub> ในเนื้อปลาที่ได้รับอาหารที่ปนเปื้อนอะฟลาทอกซินปริมาณสูง แต่สารพิษอาจอยู่ในรูปเมแทโบไลต์อื่นๆ ได้
5. พบอะฟลาทอกซินบี<sub>1</sub> ในมูลปลาที่ได้รับอะฟลาทอกซินบี<sub>1</sub> ในอาหาร 500 ถึง 2,500 พีพีบี

### ข้อเสนอแนะ

1. ผลการเจริญเติบโตของปลานิลจะเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น หากใช้วิธีการให้อาหารเต็มที่ เนื่องจากตลอดการทดลองปลามีความต้องการอาหารอีกเมื่อให้กินจนหมดตามเปอร์เซ็นต์น้ำหนักตัว ยกเว้นในปลากลุ่มที่ได้รับอะฟลาทอกซินบี<sub>1</sub> ระดับสูงสุดในอาหาร (2,500 พีพีบี)
2. การผสมอะฟลาทอกซินในอาหารทดลอง ต้องให้วัตถุดิบอาหารเข้ากันกับอะฟลาทอกซินอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ
3. ควรมีการป้องกันการเกิดเชื้อราในวัสดุอาหารและอาหาร ทั้งในเกษตรกรรวมอุตสาหกรรมการทำอาหารสัตว์ การขนส่ง รวมทั้งการเก็บรักษา ทั้งในร้านค้าและ

ฟาร์ม เนื่องจากแม้ว่าอะฟลาทอกซินบี<sub>1</sub> 2,500 พีพีบี จะไม่ทำให้ปลานิลแดงตาย แต่ทำให้การเจริญเติบโตต่ำ ทำให้เกษตรกรเพิ่มภาระค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ สารพิษอาจตกค้างในรูปอื่นๆ ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคได้